

Vleeskuikenhouderij Mts. Dekker te Wierden

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

23 oktober 2007 / rapportnummer 1966-25

INHOUDSOPGAVE

1. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER.....	1
2. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING.....	2
2.1 Achtergrond.....	2
2.2 Beleidskader.....	2
2.3 Te nemen besluit(en) en plan-m.e.r.....	2
3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN.....	3
3.1 Inleiding.....	3
3.2 Voornemen	3
3.3 Referentiesituatie	3
3.4 Alternatieven	4
3.5 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)	4
4. MLIEUASPECTEN.....	5
4.1 Algemene opmerkingen.....	5
4.2 Ammoniak	5
4.3 Geurhinder	6
4.4 Luchtkwaliteit.....	6
4.5 Overige aspecten	7
4.5.1 Geluid en verkeer	7
4.5.2 Klimaat en Energie	8
4.5.3 Veiligheid	8
4.5.4 Veewetziekten.....	8
4.5.5 Natuur	8
4.5.6 Landschap en Cultuurhistorie.....	9
4.5.7 Water.....	9
5. OVERIGE PUNTEN	9

BIJLAGEN

1. Projectgegevens
2. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER

Maatschap Dekker is voornemens haar legpluimveebedrijf te Aadorp in verband met woningbouwplannen van de gemeente Almelo te beëindigen en een nieuw vleeskuikenbedrijf op te richten aan de Burgemeesterdijk te Notter gemeente Wierden. In deze situatie zullen nieuwe stallen worden gerealiseerd voor 120.000 vleeskuikens.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wierden moet een besluit nemen over de hiervoor benodigde milieuvergunning. Voorafgaand hieraan wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld door de initiatiefnemer. De Commissie voor de milieueffectrapportage¹ (verder de Commissie) adviseert in dit advies het college over de richtlijnen waar dit MER aan moet gaan voldoen.

De volgende punten zijn essentiële informatie voor in het MER:

- de ammoniakbelasting van het voornemen is van groot belang voor het bepalen van (eventuele) invloed van het voornemen op kwetsbare natuurwaarden. Geef daarom de toekomstige ammoniakemissie en -depositie van het bedrijf weer en bepaal de gevolgen hiervan op hiervoor gevoelige natuur;
- het voornemen veroorzaakt extra geuremissie. Neem in het MER daarom de toekomstige individuele bijdrage van het bedrijf aan de lokale geurhinder op;
- beschrijf de stofemissie en het effect ervan op de stofconcentratie in de directe omgeving van het initiatief.

Om deze hoofdpunten goed te kunnen beoordelen is van belang dat het MER het volgende bevat:

- een zelfstandig leesbare samenvatting, die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming;
- kaartmateriaal van voldoende kwaliteit, voorzien van een duidelijke schaal en legenda. Op het kaartmateriaal zijn in ieder geval kwetsbare natuurgebieden en geurgevoelige objecten aangegeven. Geef ook helder de afstanden van de gebieden en objecten tot het bedrijf aan;
- een heldere vergelijking van de gepresenteerde alternatieven volgens dezelfde methodiek en met hetzelfde detailniveau.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie doet in hoofdstuk 2 aanbevelingen over de procedurele en beleidsmatige kaders voor dit project. In hoofdstuk 3 zet de Commissie uiteen welke alternatieven en varianten in het MER onderzocht moeten worden. Hoofdstuk 4 behandelt de milieueffecten. Hoofdstuk 5 behandelt de overige punten voor het MER.

¹ Voor technische informatie over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie, samenstelling van de werkgroep wordt verwezen naar bijlage 1. In bijlage 2 is een overzicht van de inspraakreacties opgenomen.

2. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

2.1 Achtergrond

De aanleiding en motivatie voor het voornemen staan beschreven in hoofdstuk 2 van de Startnotitie. Dit kan overgenomen worden in het MER.

De initiatiefnemer heeft momenteel aan de Schout Doddestraat 17 te Aadorp (gemeente Almelo) een legpluimveebedrijf. In verband met geplande woningbouw van de gemeente Almelo ziet het legpluimveebedrijf zich genoodzaakt te stoppen op deze locatie per 31 december 2008. De initiatiefnemer wil om die reden op de Burgemeestersdijk te Notter een nieuwe vleeskuikenhouderij starten.

2.2 Beleidskader

De startnotitie geeft al informatie over het wettelijk kader en het beleidskader. In het MER moeten de randvoorwaarden die deze kaders stellen aan het voornemen nader worden uitgewerkt. Hierbij dient in het bijzonder rekening te worden gehouden met:

- de voorziene veranderingen in de bij de Wet ammoniak en veehouderij (verder Wav) behorende regelingen, zoals de algemene maatregel van bestuur met betrekking tot ammoniakemissie huisvesting veehouderij². Indien gebruik gemaakt wordt van interne saldering dient ook ingegaan te worden op het wettelijk kader hiervoor;
- de Grondwaterwet, mede in het kader van de in de startnotitie genoemde grondwateronttrekking;
- de IPPC-omgevingstoets³. Ga ook in op de BREF⁴ voor intensieve veehouderijen en de overige documenten uit de Regeling aanwijzing BBT-documenten;
- het (rijks)beleid met betrekking tot landgoederen⁵.

2.3 Te nemen besluit(en) en plan-m.e.r.

Het MER wordt opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over de Wm-vergunning. De bouwvergunning voor de uitbreiding wordt via een vrijstellingsbesluit artikel 19 lid 1 WRO gerealiseerd. Vervolgens wordt het bestemmingsplan door de gemeente gewijzigd.

In het geval er al een Wm-vergunning is ten tijde van de wijziging van het bestemmingsplan hoeft ten behoeve van het onderhavige initiatief geen plan-

² In het Staatsblad van 27 maart 2007, nr. 61/pag. 12 is het Ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (interne saldering) gepubliceerd.

³ Dit volgt uit de van toepassing zijnde IPPC-richtlijn. IPPC is de afkorting van Integrated Prevention Pollution and Control. Het van toepassing zijn van deze richtlijn betekent dat emissies naar bodem, water en lucht moeten worden voorkomen en, wanneer dit niet mogelijk is, zoveel mogelijk worden beperkt.

⁴ Deze BREF (Best available technology reference document) is gebaseerd op de IPPC-richtlijn.

⁵ De inspraakreacties 1, 4, 5, 6, 7 en 8 vragen aandacht voor het landgoed "De Grimberg", inspraakreactie 6 vraagt ook aandacht voor het landgoed "Notterveld". Inspraakreactie 1 maakt melding van de Natuurschoonwet, waaronder een deel van het landgoed "De Grimberg" valt. De relevantie hiervan voor dit initiatief lijkt beperkt daar deze wet fiscale regels bevat.

m.e.r.-procedure meer te worden doorlopen door de gemeente. In het geval dat de Wm-vergunning er op dat moment nog niet is, is het op te stellen bestemmingsplan kaderstellend voor de m.e.r.-plichtige Wm-vergunning, en daarmee plan-m.e.r.-plichtig. In dat geval adviseert de Commissie het bevoegd gezag en de initiatiefnemer in overleg te treden over de wijze waarop besluit-m.e.r. (over de milieuvergunning) en plan-m.e.r. (over het bestemmingsplan) kunnen worden gecombineerd.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Inleiding

In de Startnotitie wordt in hoofdstuk 3 een beschrijving gegeven van het voornemen. Het voorkeursalternatief en de andere alternatieven moeten in het MER worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. Een situatieschets van het plangebied en een breder studiegebied, waarin bebouwing en ecologisch gevoelige gebieden opgenomen zijn, moet onderdeel vormen van de beschrijving.

3.2 Voornemen

De Commissie vraagt om in het MER een eenduidige beschrijving van het voornemen op te nemen met daarbij in ieder geval aandacht voor:

- het aantal te realiseren dierplaatsen in relatie tot het aantal te houden dieren;
- de uitvoering van de inrichting, inclusief beschikbare oppervlaktes;
- de plaatsing en hoogte van de emissiepunten en, ingeval van de toepassing van luchtwassers, ook de dimensionering van het luchtwassersysteem⁶ met inbegrip van de uittreedsnelheid, -richting en -hoogte van de stallucht, in relatie tot de voorgenomen omvang van het bedrijf. Geef de milieuvoor- en -nadelen van het toe te passen systeem;
- een duidelijke tekening van de stallen, inrichting en installaties, voorzien van relevante maatvoeringen, details en legenda. In de plattegronden van de stallen moeten de geïmplementeerde codes uit de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) aangegeven worden.

In het MER dient een overzicht opgenomen te worden van de beoogde fasering en planning van het voornemen.

3.3 Referentiesituatie

De milieueffecten van het voornemen moeten vergeleken worden met de huidige milieubelasting op de projectlocatie. De referentiesituatie is het huidige gebruik op de locatie, zijnde bouwland zonder emissie van geur, stof of am-

⁶ De startnotitie maakt melding van de toepassing van een techniek om (fijn)stof uit de lucht te verwijderen, die in Duitsland gangbaar is. Het is belangrijk dat in het MER wordt aangetoond –bijvoorbeeld met onderzoek van de fabrikant of importeur– dat met dit systeem ook voldaan kan worden aan de Nederlandse normering voor (fijn) stof (PM₁₀).

moniak. Besteed bij de uitwerking van de referentiesituatie bijzondere aandacht aan de naastgelegen nieuwbouw van maatschap Bessembinder⁷.

3.4 Alternatieven

De startnotitie beschrijft het voornemen. Een toegevoegde waarde van een MER is gelegen in het geven van inzicht in de milieuconsequenties van het voorkeursalternatief ten opzichte van een Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) (en eventuele andere alternatieven) en een referentiesituatie.

Doel van de vergelijking is met name op de essentiële punten de verschillen zichtbaar te maken tussen van de voorgenomen activiteit en de alternatieven. Bij de vergelijking moeten de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken. Uit deze vergelijking kunnen eventueel nog extra te nemen maatregelen worden afgeleid.

Per alternatief dient aangegeven te worden welke overwegingen aan de keuze ten grondslag liggen, zoals milieuoverwegingen, overwegingen omtrent bedrijfsvoering en technische realiseerbaarheid.

Alle alternatieven dienen te voldoen aan de eisen van de IPPC-richtlijn. De belangrijkste eis uit deze richtlijn en de Wet milieubeheer is dat de best beschikbare technieken (BBT)⁸ worden toegepast. Hierbij dienen alle BBT-maatregelen uit de van toepassing zijnde BBT-documenten conform de Regeling aanwijzing BBT-documenten te worden beschouwd.

Hoewel geen verplicht onderdeel voor het MER, adviseert de Commissie inzicht te geven in de investerings- en exploitatiekosten van de verschillende alternatieven.

3.5 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Werk in het MER het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) uit. Het MMA moet uitgaan van de technisch gezien maximaal haalbare mogelijkheden en technieken ter bescherming en/of verbetering van het milieu. Dit kan verder gaan dan de inzichten in de huidige beoordelingskaders. Ook moet het MMA realistisch zijn en binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen.

Bij de ontwikkeling van het MMA adviseert de Commissie om primair aandacht te besteden aan maximale reductie van de uitstoot van ammoniak, van geur en van stof, door de volgende maatregelen af te wegen:

- toepassing van een luchtwasser, waarin een combinatie van ammoniak, geur en fijn stof met een hoog rendement kan worden verwijderd;
- zodanige plaatsing van emissiepunten, zowel in het verticale als in het horizontale vlak, dat de geurhinder zo laag mogelijk is;
- een emissiearm huisvestingssysteem, in combinatie met een luchtwasser;

⁷ Maatschap Bessembinder is voornemens op het naastgelegen perceel een bedrijf met 5.094 vleesvarkens te realiseren. Over dit voornemen heeft de Commissie ook geadviseerd. Dit advies is op www.cia.nl onder projectnummer 1843 te downloaden.

⁸ Op basis van de Engelse term wordt ook wel gesproken van het BAT-vereiste ('best available techniques'). Dit begrip is opgenomen in Wm artikel 8.11 lid 3. Bij de bepaling van BET voor inrichtingen, bij het verlenen van vergunningen, dient het bevoegd gezag gebruik te maken van het afwegingskader uit het Inrichtingen en vergunningenbesluit (Ivb), artikel 5a.1 (Stb. 2005, 527).

- toepassing van CO₂-zuinig bouwen.

De Commissie adviseert om het MMA duidelijk te omschrijven en keuzes die hebben geleid tot het MMA in het MER te onderbouwen.

4. MILIEUASPECTEN

4.1 Algemene opmerkingen

Bij de beschrijving van milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bepaal de ernst van de gevolgen voor het milieu in termen van aard, omvang, reikwijdte en mitigerende maatregelen⁹;
- per milieugevolg moet worden beschreven of deze onomkeerbaar is;
- expliciet moet aandacht worden besteed aan cumulatie van effecten op met name kwetsbare natuur¹⁰;
- gevolgen kunnen zowel negatief als positief van aard zijn.

Geef van de verschillende alternatieven kwantitatief het effect aan op ammoniak, geur en fijn stof. Voor de overige punten kan grotendeels volstaan worden met een kwalitatieve beschrijving van de effecten.

4.2 Ammoniak

In het MER moet aangegeven worden waar de voor verzuring gevoelige natuurgebieden¹¹ liggen, wat de afstanden hiervan tot het bedrijf zijn en of het voornemen nadelige gevolgen heeft voor deze gebieden. Geef hierbij weer of er in het kader van de Nb-wet sprake kan zijn van significante gevolgen op Natura 2000-gebieden. Ga bij deze uitwerking in op:

- de Natura 2000-gebieden Wierdense Veld, Sallandse Heuvelrug en Borkeld;
- gebieden behorend tot de Ecologische Hoofdstructuur;
- andere nabij gelegen bos- en natuurgebieden zoals de landgoederen “De Grimberg” en “Notterveld”¹²;

Beschrijf daartoe in het MER:

- de te verwachten achtergrondde positie op de omliggende natuurgebieden volgens de autonome ontwikkeling. Gebruik voor de bepaling van de achtergronddepositie de gegevens van het RIVM en -indien beschikbaar- de gegevens van de provincie Overijssel;

⁹ Bij mitigeren kan gedacht worden aan het verminderen van landschappelijke effecten door het landschappelijk inpassen van een bedrijf, of het verminderen van geluidsemisatie door inpandig laden en lossen.

¹⁰ Het gaat hierbij met name om de achtergronddepositie van ammoniak.

¹¹ Hieronder verstaan we de kwetsbare gebieden uit de Wav, als ook de voor verzuring gevoelige gebieden die niet onder de Wav vallen. Dit laatste is nodig omdat niet duidelijk is of vereisten hieromtrent uit de IPPC-richtlijn geheel in de Wav zijn geïmplementeerd.

¹² De inspraakreacties 1, 4, 5, 6, 7 en 8 vragen aandacht voor mogelijke negatieve effecten op het landgoed “De Grimberg”. Inspraakreactie 6 vraagt ook aandacht voor mogelijke negatieve effecten op het landgoed “Notterveld”.

- de autonome ontwikkeling van de ammoniakemissie en toekomstige ammoniakemissie van het bedrijf bij de verschillende alternatieven;
- de kritische depositiewaarden en -indien van toepassing- de instandhoudingdoelstellingen voor de beoogde natuurdoeltypen in de natuurgebieden;
- de door het bedrijf veroorzaakte ammoniakdepositie op de natuurgebieden bij de verschillende alternatieven. Maak hierbij gebruik van AAgro-Stacks.

4.3 Geurhinder

Beschrijf in het MER:

- de geurbelasting van de gevoelige objecten in odour units. Doe dit volgens de in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) aangegeven rekenmethode. Getoetst dient te worden op basis van artikel 3 Wgv. Indien de betreffende gemeente bij gemeentelijk verordening volgens artikel 6 Wgv andere waarden heeft vastgesteld, dan dienen deze waarden als toetsingskader;
- de momenten van maximale geurhinder die per etmaal kunnen optreden. Maak daarbij een inschatting van de maximale geurniveaus die zich kunnen voordoen.

Volgens de Wet geurhinder en veehouderij is een omgevingstoets niet nodig voor de individuele geurbeoordeling van een milieuvergunningaanvraag. Het is op dit moment niet duidelijk of de Wet geurhinder en veehouderij in overeenstemming is met de omgevingstoets zoals deze in het kader van de IPPC-richtlijn dient te worden uitgevoerd.

Voer een omgevingstoets uit en neem deze in het MER op. Betrek bij de vaststelling van de achtergrondbelasting van geurhinder¹³ de reeds aanwezige, andere veehouderijbedrijven in de omgeving van het initiatief en die nieuwe veehouderij-initiatieven waarvan de omvang en de locatie (bij benadering) bekend is.

4.4 Luchtkwaliteit

Beschrijf in het MER op kwantitatieve wijze:

- de achtergrondconcentratie in de directe omgeving van het bedrijf¹⁴;
- de bijdrage van de stofemissies van het voornemen (inclusief voorziene mitigerende maatregelen) aan de fijn stof (PM₁₀) in de lucht in de omgeving van het bedrijf, beginnende op de grens van de inrichting;
- de toetsing van de fijn stof concentraties (PM₁₀) aan het Besluit luchtkwaliteit 2005 (Blk 2005)¹⁵.

Indien op basis van deze toetsing niet kan worden uitgesloten dat de normen uit het Blk 2005 overschreden zullen worden is een modelberekening nodig voor de toetsing aan het Blk 2005. Deze berekeningen moeten worden uitge-

¹³ De rekenmethodiek, V-stacks gebied, werkt met een bereik van 2 km rondom het initiatief. Houdt deze afstand aan voor het in kaart brengen van de achtergrondbelasting van geur (cumulatieve geurhinder).

¹⁴ De Commissie adviseert om hierbij gebruik te maken van de berekende achtergrond concentratiekaarten van het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP).

¹⁵ Vanwege de heersende problematiek t.a.v. fijn stof en het feit dat intensieve veehouderijen een belangrijke bron van fijn stof zijn, wordt fijn stof (PM₁₀) met name genoemd. Dat laat onverlet dat ook voor de andere stoffen uit het Blk 2005 moet worden aangetoond dat voldaan wordt aan de geldende normen.

voerd conform het Meet- en rekenvoorschrift Bevoegdheden Luchtkwaliteit van het Ministerie voor Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM, oktober 2006). Beschrijf hierbij voor het voornemen en de alternatieven:

- de ligging en grootte (in ha) van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- de hoeveelheid woningen en andere bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden¹⁶;
- de mate van overschrijding van grenswaarden ter hoogte van woningen en andere bestemmingen.

Aannemelijk moet worden gemaakt dat het project realiseerbaar is binnen de eisen van het Blk 2005. Presenteer daarom bij overschrijdingen van de grenswaarden de maatregelen die genomen zullen worden om de stofemissies te reduceren, zodat wel voldaan wordt aan het Blk 2005.

Overige stoffen

Voor de verwarming wordt onder andere gebruik gemaakt van een biomassa gestookte CV. Hierdoor vindt emissie van NO_x en stof plaats. In het MER moet worden aangegeven of aan de gewenste emissie-eisen wordt voldaan. Deze zijn vastgelegd in de Nederlandse emissierichtlijn lucht (NeR).

4.5 Overige aspecten

4.5.1 Geluid en verkeer

Breng in het MER de geluidseffecten van het voornemen in beeld, en geef aan in welke mate dit gevolgen voor de omgeving heeft. Ga daarbij minimaal in op:

- de geluidsemisies voor de dag-, avond-, en nachtperiode, voor:
 - een representatieve bedrijfssituatie en de geluidsproductie van de ventilatoren;
 - een regelmatige afwijking van de representatieve bedrijfssituatie (zoals bijvoorbeeld het laden van kuikens en mest);
 - incidentele bedrijfssituaties. Geef aan hoe vaak deze laatste zich voor kunnen doen;
- in welke mate de geluidsemisies hinder kunnen veroorzaken, vooral waar de emissies boven de richtwaarden (kunnen) uitkomen.

Beschrijf in het MER tevens welke transporten worden verwacht. Maak daarin onderscheid in de reguliere bedrijfsvoering, maar benoem ook de transportbewegingen tijdens piekmomenten. Beschrijf in het MER naast de geluidsemisies van de inrichting ook de hinder als gevolg van de hierboven genoemde transportbewegingen.

¹⁶ Deze informatie is niet relevant voor de toetsing aan de grenswaarden en plandrempels uit het Blk 2005. Deze gelden immers voor de buitenlucht in zijn algemeenheid (m.u.v. werkplaatsen, waarop de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing is). Voor het verkrijgen van inzicht in de mogelijke gezondheidseffecten acht de Commissie het echter van belang ook inzicht te geven in de mate van blootstelling van de bevolking. Gevoelige bestemmingen zijn woningen, scholen, ziekenhuizen, scholen, speeltuinen en sportvelden.

4.5.2 Klimaat en Energie

Geef de uitstoot van broeikasgassen van CO₂ voor de verschillende alternatieven op hoofdlijnen weer.

Beschrijf in het MER de energiehuishouding voor het voorkeursalternatief en het MMA op hoofdlijnen, bijvoorbeeld in de vorm van stroom- en gasverbruik per dier.

4.5.3 Veiligheid

Indien gekozen wordt voor de toepassing van een chemische luchtwassers moet in het MER het volgende worden beschreven. Ga in op de veiligheidsaspecten van de opslag en verwerking van zuur, waarbij de speciale opslagvoorzieningen van het zuur en de opslag en verwerking van het spuiwater (de wijze van verwerking/afvoer en de hoeveelheid water) ten behoeve van de chemische luchtwassers worden besproken.

Geef zo goed mogelijk de kans weer op, en de aard van, calamiteiten en storingen die tot milieu- of dierenwelzijnproblemen kunnen leiden. Beschrijf ook de te nemen maatregelen om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken.

Geef duidelijk op de kaart aan waar de ondergrondse gasleidingen van de gasunie zijn gesitueerd (zie pagina 25 van de startnotitie). Ga in op de veiligheidsafstanden die in acht moeten worden genomen en maak op kaart duidelijk hoe de verplichte afstanden zich verhouden tot de geplande afstanden van de stallen en de woning tot de gasleiding

4.5.4 Veewetziekten

Geef aan welke situatie er ontstaat wanneer, bijvoorbeeld ten gevolge van veewetziekten, een vervoers- of exportverbod wordt ingesteld en welke maatregelen worden genomen om binnen het bedrijf dieropvang en extra mestopslag te realiseren. Geef hierbij aan welke milieueffecten dergelijke maatregelen met zich meebrengen.

4.5.5 Natuur

In paragraaf 4.1 en 4.2 wordt reeds naar informatie gevraagd met betrekking tot natuur. Met name de informatie in paragraaf 4.2 dient ook gebruikt te worden bij de afweging die in deze subparagraaf wordt gevraagd.

Gebiedsbescherming

Beschrijf de mogelijke invloed van het voornemen op de beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en de EHS. Het bedrijf kan invloed hebben op een kwetsbaar gebied ook al is het hierin niet gelegen of is het er niet direct naast gelegen (externe werking). Maak onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef hiervan de status aan, evenals de voor het gebied geldende instandhoudingdoelstellingen dan wel ontwikkelingsdoelstellingen.

Mocht op grond van objectieve gegevens niet uit te sluiten zijn dat mogelijk significante gevolgen op het Natura 2000-gebied optreden, dan is ook een

passende beoordeling nodig op grond van de Natuurbeschermingswetgeving¹⁷. Geef in het MER aan of een Nb-vergunning noodzakelijk is.

Soortenbescherming

Geef in het MER beknopt aan welke beschermde planten- of diersoorten in of nabij het plangebied voorkomen en welke gevolgen deze door het initiatief zullen ondervinden.

Geef aan of voor het voornemen een ontheffing van de minister van LNV vereist is op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Om te bepalen of een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig is dient een inventarisatie van de ruimtelijke verspreiding van alle in het studiegebied voorkomende relevante soorten te worden gemaakt. Indien een ontheffing noodzakelijk is, motiveer dan in het MER op grond waarvan verondersteld wordt dat een ontheffing zal worden verleend.

4.5.6 Landschap en Cultuurhistorie

In een agrarische omgeving kunnen waardevolle cultuurhistorische elementen en karakteristieke landschappen voorkomen, zoals bijvoorbeeld oude boerderijen of karakteristieke houtwallen. Neem in het MER een beschrijving op van de cultuurhistorische waarden en landschapselementen, als basis voor de effectbeschrijving van alternatieven en varianten. Beschrijf indien aanwezig hoe effecten op waardevolle cultuurhistorische elementen en karakteristieke landschappen voorkomen of beperkt worden.

Geef in het MER aan hoe de nieuwe inrichting optimaal landschappelijk kan worden ingepast. Betrek bij deze beschrijving de nabijgelegen landgoederen de "Grimberg" en "Notterveld"¹⁸. Geadviseerd wordt in het MER een visualisatie van het toekomstige bedrijf op te nemen.

4.5.7 Water

De startnotitie geeft een goed overzicht van de relevant wateraspecten van het voornemen. Neem deze informatie over in het MER.

Beschrijf in het MER welke maatregelen genomen worden om te waarborgen dat afstromend hemelwater schoon blijft. Geef de omvang en locatie van de grondwateronttrekking in het MER weer.

5. OVERIGE PUNTEN

Vorm, presentatie en samenvatting

Geadviseerd wordt om in één visueel toegankelijk overzicht de beoordeling van de alternatieven op de meest onderscheidende effecten te verwerken. Dit betekent dat het MER helder en gestructureerd moet zijn zodat de milieu-

¹⁷ Dit dient dan afgezet te worden tegen de instandhoudingdoelstellingen van het gebied. Let hierbij op dat ook een geringe toename van de ammoniakdepositie van 0,6 mol zuur/ha/jaar een significant gevolg kan betekenen (zie de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 20 september 2006, zaaknr. 200509110/1, LJN AY8489).

¹⁸ De inspraakreacties 1, 4, 5, 6, 7 en 8 vragen aandacht voor landschappelijke inpassing.

informatie goed is terug te vinden. Daarmee wordt de onderlinge vergelijking vergemakkelijkt. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Neem een zelfstandig leesbare samenvatting op, die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming.

Verder wordt aanbevolen om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda toe te voegen. Op de kaarten moet de ligging en afstand tot kwetsbare natuurgebieden en objecten voor het verblijf van mensen (gevoelig voor geur, geluid etc.) goed worden aangegeven.

Evaluatieprogramma en leemten in milieu-informatie

Voor de onderdelen 'evaluatieprogramma' en 'leemten in milieu-informatie' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Maatschap Dekker

Bevoegd gezag: College van Burgemeester en Wethouders gemeente Wierden

Besluit: vergunning in het kader van de Wet milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C 14

Activiteit: Oprichten vleeskuikenhouderij

Betrokken documenten:

Startnotitie MER Vleeskuikenhouderij, Mts. Dekker, 16 juli 2007.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure: 29 augustus 2007 in het gemeentelijke huis aan huis blad: "De Driehoek"

advies aanvraag: 26 juli 2007

ter inzage legging: 30 augustus tot en met 10 oktober 2007

richtlijnenadvies: 23 oktober 2007

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangpunt

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. S. Bokma

drs. S.J. Harkema (secretaris)

drs. H.G. Ouwerkerk (voorzitter)

ing. M. Pijnenburg

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. H.J.L. ter Horst, Rijssen
2. W. Schreurs, Notter
3. J.G. Schreurs-Ezeman, Notter
4. J.H. Sasbrink namens Stichting
Natuur en Milieu, Wierden
5. Th.F.M. Reichert, Notter
6. J.E.A. Nollen, Notter
7. C.L. van der Molen, Notter
8. Fam. Van de Riet, Notter

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Vleeskuikenhouderij Mts. Dekker te Wierden**

Maatschap Dekker is voornemens haar legpluimveebedrijf te Aadorp in verband met woningbouwplannen van de gemeente Almelo te beëindigen en een nieuw vleeskuikenbedrijf op te richten aan de Burgemeesterdijk te Notter, gemeente Wierden. Om deze uitbreiding mogelijk te maken moet de gemeente Wierden een besluit nemen over de hiervoor benodigde milieuvergunning. Voorafgaand aan deze besluiten wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld door Maatschap Dekker. De Commissie voor de milieueffectrapportage adviseert in dit advies de gemeente over de richtlijnen waar dit MER aan moet gaan voldoen.

ISBN: 978-90-421-2245-1